

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ

Л. В. Олійник

Роль інвестицій в умовах глобальної конкуренції полягає не тільки в залученні необхідних обсягів фінансових ресурсів, а і сучасних технологій, методів управління та висококваліфікованих управлінців. Виграють країни, що активно долучаються до міжнародного науково-технічного та інформаційного обміну.

Базові підходи щодо залучення інвестицій відображено у працях І.Бланка, Є.Бойка, В.Василенка, О.Власюка, В.Волошина, О.Гаврилюка, П.Гайдуцького, В.Гейця, Б.Губського, Б.Данилишина, М.Денисенка, В.Загорського, С.Захаріна, Д.Лук'яненка, В.Мамутова, А.Мерзляка, А.Мокія, В.Осецького, А.Пересади, А.Поручника, С.Реверчука, О.Рогача, А.Румянцева, А.Степаненка, Д.Стеченка, А.Сухорукова, С.Писаренко, І.Ткачук, В.Федоренка, А.Філіпенка, М.Чумаченка, В.Шеремета, Л.Шинкарук, М.Якубовського та інших.

Потреба в іноземних інвестиціях визначається багатьма чинниками, серед яких [1]:

- низька інвестиційна активність вітчизняних товаровиробників та громадян (в умовах тривалої економічної кризи, стагнації виробництва, стрімкої інфляції процес внутрішнього капіталовкладення останнім часом практично зупинився);

- необхідність технічної та технологічної модернізації виробництва, всієї ринкової та соціальної інфраструктури шляхом імпорту сучасних технологій, машин та устаткування;

- потреба впровадження в усі сфери господарювання нових методів управління та маркетингу.

В Україні іноземні інвестиції можуть здійснюватися через [2]:

- створення підприємств з пайовою участю іноземного капіталу (спільних підприємств);

- створення підприємств, які цілком належать іноземним інвесторам, їхніх філій;

- придбання прав користування землею та іншими природними ресурсами, а також інших майнових прав;

- придбання іноземним інвестором у власність підприємств, майнових комплексів, будівель, споруд, паїв участі в підприємствах, акцій, облігацій та інших цінних паперів;

- надання позик, кредитів, майна, майнових прав тощо. Іноземний капітал може сприяти науково-технічному прогресу та засвоєнню передового досвіду управління в країні. Крім того, залучення іноземного капіталу в матеріальне виробництво набагато вигідніше від простого отримання кредитів для закупівель потрібних товарів, які лише примножують загальний державний борг.

Інвестиції відіграють вирішальну роль у регіональному розвитку. Так, у 2016 році в економіку Вінницької області іноземними інвесторами було вкладено 18,1 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) проти 5,3 млн. дол. у 2015 році. У 2016 році надходження прямих інвестицій здійснили інвестори 17 країн світу. Із країн ЄС в економіку області інвестовано 3,9 млн. дол. (21,4 % загального обсягу вкладень). До основних країн-інвесторів, на які припадає 20,4 % загального обсягу надходжень інвестицій, належать Кіпр – 3,3 млн. дол., Російська Федерація – 0,3 млн. дол. і Туреччина – 0,1 млн. дол. Найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до підприємств промисловості – 15,4 млн. дол. та підприємств, що здійснюють операції з нерухомим майном – 1,4 млн. дол. [3].

Вінницький регіон має цілу низку конкурентних переваг, що формують інвестиційний клімат та визначають його інвестиційну привабливість. До них відносяться [4]:

- географічне розташування;
- кваліфіковані працівники;
- розвинена інфраструктура;
- сприятливі кліматичні умови;
- наявність незайнятих земельних ділянок «грінфілд» та «браунфілд» для реконструкції та розширення виробництва;
- значні запаси енергетичних ресурсів, розвіданих та невикористаних родовищ корисних копалин;
- позитивний досвід залучення інвестицій та успішні приклади інвестування.

Проведений аналіз сильних та слабких сторін, можливостей та загроз Вінницької області вказує на переваги та недоліки інвестиційного середовища регіону. Сильними сторонами Вінницької області є земля та інші природні ресурси, наявність кваліфікованих кадрів. Для підвищення ефективності використання наявних ресурсів необхідними є зменшення податкового навантаження та створення бізнес-інкубаторів.

Слабкими сторонами регіону є недосконалість процедур реєстрації та діяльності контрольних органів. Корупція та монополізація окремих галузей стримують розвиток економіки регіону. До ризиків слід віднести політичну нестабільність, яка має загальнодержавний характер. Крім того, недостатня кооперація між підприємствами регіону, незбалансованість зусиль щодо розвитку сільського господарства та заходів з диверсифікації економіки, порівняно низька середня заробітна плата та високий рівень безробіття є перешкодами в розвитку інвестиційного середовища. Сьогодні постає необхідність використання маркетингових заходів із просування області та трансформації потенційних інвесторів у діючі, активізації міжрегіонального співробітництва та розвитку транзитних потужностей з урахуванням наявних міжнародних інвестиційних потоків.

Отже, залучення прямих іноземних інвестицій в економіку Вінницького регіону є одним з пріоритетних напрямів розвитку. Для покращення інвестиційної привабливості на регіональному рівні повинні розроблятися стратегії залучення інвестицій. Крім довгострокових планів, доцільною є розробка програми підвищення інвестиційної привабливості та залучення інвестицій, спрямованої на регламентацію діяльності регіональних органів влади зі створення умов для заохочення інвестицій та їх безпосереднього залучення (яка, на відміну від стратегії включає конкретних виконавців, терміни та бюджет).

Література

1. Рудь І. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну / І. Рудь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2014_12_16_lutsk/sekcija_7_2014_12_16/problemi_zaluchennja_inozemnikh_investicij_v_ukrajinu/80-1-0-1213
2. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996р №93/96-ВР [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, №19, ст. 80 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
3. Іноземне інвестування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vin.gov.ua/invest/analytika/1991-inozemne-investuvannia>
4. Інвестиційний паспорт Вінницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/upload/vinnicya_dlya_saytu_0.pdf